

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"

COM (83) 723

Vol. 1983/0259

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlusssachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

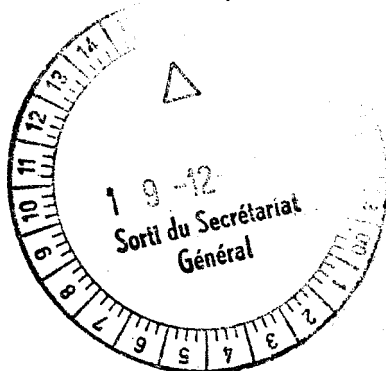
COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(83) 723 def.

Brussel, 2 december 1983

EUROPESE UNIE

(Verslag van de Commissie aan de Europese Raad,
Athene, 4-6 december 1983

COM(83) 723 def.

EUROPESE UNIE

JAARLIJKS VERSLAG VAN DE COMMISSIE

1983

INLEIDING

1. Dit verslag maakt deel uit van de reeks verslagen die zijn uitgebracht naar aanleiding van het verzoek van de Europese Raad in 1976. Het vormt tevens de bijdrage van de Commissie tot het verslag dat de Europese Raad aan het Europese Parlement moet uitbrengen "over de vorderingen op de weg naar de Europese Unie" overeenkomstig punt 2.1.4 van de "plechtige verklaring over de Europese Unie" van 19 juni 1983 (zie hieronder punt 5).
2. De Commissie hoopt dat duidelijk is welk belang zij aan dit verslag hecht. De overgang naar een Europese Unie moet een kwalitatieve stap inhouden, zowel op het vlak van de Instellingen als op dat van de bevoegdheden : dat blijkt zowel uit haar verslag van 1975 over de Europese Unie als uit de resolutie over de Europese Unie welke het Europese Parlement in september 1983 heeft aangenomen (zie hieronder punt 6). Dit doet niets af aan het feit dat de consolidering van de huidige Gemeenschap en haar ontwikkeling een conditio sine qua non zijn voor een mogelijke toekomstige evolutie naar een Unie.
3. 1983 was wat dat betreft een jaar van bezinning en voorbereiding van oplossingen voor problemen die sedert meerdere jaren de uitbouw van de Gemeenschap afremmen. Door de Instellingen is belangrijk werk verricht, met name na de Europese Raad van Stuttgart van juni 1983, om een solide uitgangspunt te vormen voor de ontwikkeling van de Gemeenschap gedurende de rest van het huidige decennium en voor haar verdere uitbreiding. Deze onderhandelingen hebben de activiteiten van de Gemeenschap gedurende het tweede halfjaar van 1983 gedomineerd. Gelet op het belang van de problemen waarvoor een oplossing moet worden gevonden, is 1983 in het huidige stadium van de werkzaamheden noodzakelijkerwijs een overgangsjaar.
4. De Gemeenschap heeft tegelijkertijd haar beleid verder uitgebouwd en versterkt. In 1983 is het gemeenschappelijk visserijbeleid ten uitvoer gelegd, is overeenstemming bereikt over de hervorming van de communautaire

.../...

verworvenheden op landbouwgebied en zijn onderhandelingen aangeknoopt over een nieuwe overeenkomst met de landen in Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan.

De plechtige verklaring van de Europese Raad en de resolutie van het Europese Parlement over de Europese Unie

5. De plechtige verklaring over de Europese Unie welke door de staatshoofden en regeringsleiders op 19 juni 1983 te Stuttgart in de Europese Raad is aangenomen, is voortgekomen uit het voorstel voor een Europees besluit dat in 1981 gezamenlijk door de Duitse en Italiaanse ministers van Buitenlandse Zaken is ingediend. De staatshoofden en regeringsleiders hebben bij de aanneming van deze verklaring - waar overigens niet alle Lid-Staten volledig mee instemden - zich verschillende doelstellingen opgelegd : versterking en ontwikkeling van de Gemeenschappen, kern van de Europese Unie, en van de politieke samenwerking; bevordering, voor zover deze activiteiten niet in het kader van de verdragen kunnen worden verwezenlijkt, van een nauwere samenwerking op cultureel gebied, van onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten en onderlinge samenwerking om het hoofd te bieden aan internationale problemen van openbare orde.

6. Het tweede initiatief heeft een aanzienlijk ruimer en ambitieuzer karakter. Het Europese Parlement heeft op 14 september 1983 met een zeer ruime meerderheid een resolutie aangenomen betreffende de inhoud van het voorontwerp van het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie. In deze resolutie stelt het Parlement voor op basis van de communautaire verworvenheden alsmede van de verbintenissen die zijn aangegaan in het kader van de politieke samenwerking, de respectievelijk aan de Europese Unie en aan de Lid-Staten toegekende bevoegdheden, alsmede het evenwicht tussen de instellingen, opnieuw te bepalen. Het doel is de verdragen bij te werken door daarin nieuwe bevoegdheidsgebieden op te nemen die voor een gemeenschappelijk Europees beleid in aanmerking komen, in één enkel en duidelijk omschreven institutioneel kader de verschillende bestaande vormen van integratie of samenwerking (Gemeenschap, politieke samenwerking

.../...

enz.), samen te voegen, de Instellingen democratischer, doeltreffender en meer verantwoordelijk te maken dan tot op heden het geval is. Op basis van deze resolutie stelt de institutionele commissie van het Parlement momenteel een voorontwerp van verdrag op.

DE INSTELLINGEN

7. De toenemende uitdagingen, zowel van binnenuit als van buitenaf, waar de Gemeenschap mee wordt geconfronteerd, brengen de reeds vele malen door de Commissie aangeklaagde institutionele tekortkomingen steeds meer aan het licht.

8. De praktijk van de Raad die erin bestaat zijn besluiten afhankelijk te maken van de instemming van alle Lid-Staten, zelfs wanneer eenparigheid van stemmen niet door de verdragen wordt vereist, heeft tot een werkelijke bottleneck geleid. De vereiste van eenparigheid van stemmen heeft niet alleen de vooruitgang afgeremd, maar ook nieuwe ontwikkelingen belet. Daardoor is tevens geleidelijk de aanpassing van het beleid aan de zich wijzigende economische werkelijkheid geblokkeerd, omdat elke verandering slechts de onmiddellijke belangen van de een of de andere Lid-Staat kan aantasten. Tenslotte heeft het vaak geleid tot te lage gemene delers en is het belang van het initiatiefrecht van de Commissie gereduceerd.

9. Weliswaar heeft de Raad in enkele gevallen gestemd. Maar deze gevallen zijn te zeldzaam en van teveel uiteenlopende aard om te kunnen spreken van een ombuiging van de tendens. De pogingen die in het werk zijn gesteld in het kader van de debatten over de plechtige verklaring inzake de Europese Unie waren niet in staat de huidige praktijk te wijzigen. Toch wijzen deze incidentele stemmingen erop dat het stemmen nog steeds tot de realiteiten van de Raad behoort en dat deze praktijk alleen maar veralgemeend behoeft te worden.

10. Op een specifiek gebied, namelijk dat van het vervoer, was de reeds jaren aanslepende blokkering van de situatie voor het Europese Parlement aanleiding om een buitengewone stap te ondernemen : op 22 januari 1983 heeft het Parlement bij het Hof van Justitie tegen de Raad een beroep wegens nalaten aanhangig gemaakt omdat deze geen gemeenschappelijk vervoerbeleid heeft vastgesteld.

.../...

11. Bovendien is de Raad zich bij zijn besprekingen blijven bezighouden met kwesties van uitvoering en beheer - die hij door zijn aard niet in staat is op passende wijze te behandelen - in plaats van deze aan de Commissie over te laten, welke de uitvoerende Instelling bij uitstek is zoals bepaald in de verdragen. Dat leidt tot een nutteloze en verdere verzwaring van de besluitvormingsprocedures.

12. Bovendien heeft de Raad steeds wanneer zij de Commissie dergelijke uitvoerings- en beheerstaken toevertrouwde, de neiging gehad de besluitvormingsprocedure aan voorwaarden te onderwerpen waardoor de beslissingsbevoegdheid van de Commissie aanzienlijk wordt beperkt zonder evenwel te garanderen dat inderdaad een beslissing wordt genomen.

13. Aan de toezeggingen die op het niveau van de Europese Raad herhaaldelijk zijn gedaan om aan de Commissie ruimere uitvoeringsbevoegdheden toe te kennen, is geen concreet gevolg gegeven. Hetzelfde is, althans voor het moment, het geval met de laatste van die verbintenissen welke te vinden is in de plechtige verklaring over de Europese Unie.

14. Tenslotte is de Raad slechts zelden bereid gebleken met inachtneming van het bestaande institutionele stelsel de positie en de rol van het Europese Parlement te verbeteren dat sedert 1979 door zijn verkiezing met rechtstreeks algemeen kiesrecht een nieuwe rechtmatigheid heeft verkregen.

15. Zo heeft het feit dat de Raad geen overeenstemming kon bereiken over een uniforme verkiezingsprocedure tot gevolg dat de tweede verkiezing van het Europese Parlement eveneens plaatsvindt aan de hand van grondig verschillende verkiezingsprocedures, hetgeen ongelijkheden tot gevolg heeft zowel wat betreft de voorwaarden waaronder het kiesrecht wordt uitgeoefend als wat de vertegenwoordiging van de kiezers betreft.

.../...

16. Zo kon zelfs over de verbetering en de uitbreiding van de bestaande overlegprocedure, waarvan de noodzaak nauwelijks kan worden betwist en welke de Commissie reeds in januari 1982 heeft voorgesteld, in de Raad geen overeenstemming worden bereikt, zelfs niet in het kader van de plechtige verklaring over de Europese Unie.

17. Daarentegen is er reden tot tevredenheid over twee bepalingen die naar aanleiding van een initiatief van de Commissie door de Europese Raad in genoemde plechtige verklaring konden worden opgenomen. Enerzijds is bepaald dat het advies van het Parlement wordt ingewonnen voordat door de Gemeenschap gesloten internationale overeenkomsten die van doorslaggevend belang zijn worden gesloten (en niet alleen wanneer raadpleging van het Parlement uitdrukkelijk in de verdragen is genoemd), en voor de toetreding van een land tot de Gemeenschap. Anderzijds zijn de bestaande procedures inzake informatie van het Parlement vóór het stadium van het sluiten van een overeenkomst tot alle overeenkomsten die van doorslaggevend belang zijn uitgebreid.

18. Deze problemen krijgen een nieuwe dimensie door het feit dat de volgende uitbreiding van de Gemeenschap naderbij komt. Het gevaar bestaat dat de belangen, naarmate de Gemeenschap noodzakelijkerwijs aan homogeniteit inboet, verder uiteenlopen. Om deze reden heeft de Commissie op 1 maart 1983 een mededeling aan de Raad gericht betreffende de institutionele gevolgen van de uitbreiding. In deze mededeling die een aanvulling vormt op het "fresco" van 1978 stelt de Commissie voor dat de vereiste van eenparigheid van stemmen, welke thans in de verdragen is bepaald, in de Gemeenschap met twaalf, in bepaalde gevallen door de gekwalificeerde meerderheid wordt vervangen. De Commissie stelt eveneens voor de verdragen zodanig te wijzigen dat wordt gegarandeerd dat de beheers- en uitvoeringstaken in het algemeen door de Commissie worden vervuld en dat de procedures een daadwerkelijke besluitvorming garanderen.

.../...

DE ONTWIKKELING VAN HET INTERN BELEID

Van Stuttgart naar Athene

19. De tijdelijke oplossing die op 30 mei 1980 werd gekozen voor het probleem van de Britse bijdrage tot de financiering van de communautaire begroting ging vergezeld van een door de Raad aan de Commissie toevertrouwd mandaat dat leidde tot een globale aanpak van dit probleem en van dat van de aanpassing van het beleid van de Gemeenschap : aanpassing van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, versterking van het beleid en van de structurele instrumenten, ontwikkeling van een beleid op nieuwe gebieden. Na het mislukken van dit streven op de Europese Raad te Londen in november 1981 en de toevlucht tot een nieuwe tijdelijke maatregel voor 1982 is door de verwerping van de begroting voor de financiering van deze maatregel door het Parlement in december 1982 een nieuwe globale benadering noodzakelijk geworden.

20. De Europese Raad heeft te Stuttgart waar de Commissie een reeks van initiatieven aan de orde heeft gesteld, besloten tot een grootscheepse actie om de Gemeenschap nieuw leven in te blazen en daartoe belangrijke onderhandelingen te doen plaatsvinden om de dringendste problemen van de Gemeenschap aan te pakken, ten einde na afsluiting van deze onderhandelingen op de Europese Raad te Athene in december 1983 gemeenschappelijke besluiten te nemen.

21. De onderhandelingen hebben tot doel het huidig beleid op alle gebieden en in het bijzonder het gemeenschappelijk landbouwbeleid aan een onderzoek te onderwerpen. De Europese Raad heeft zich ten doel gesteld "het bestaande beleid in de betrokken sectoren te moderniseren en doeltreffender te maken en de prioritaire gebieden voor een nieuwe communautaire actie te bepalen, en anderzijds te garanderen dat het beleid doeltreffend is en dat waar mogelijk wordt bezuinigd". De onderhandelingen zullen bovendien "gericht zijn op een evenwichtiger en billijker situatie, ook financieel gezien vanuit het oogpunt van de belangen van de verschillende Lid-Staten en van de Gemeenschap in haar geheel".

.../...

22. De opdracht van Stuttgart omvat de volgende aanwijzingen :

- "De grondbeginselen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zullen worden geëerbiedigd in overeenstemming met de doelstellingen van artikel 39 van het EEG-Verdrag". Dit beleid "moet worden aangepast aan de situatie waarmee de Gemeenschap binnen afzienbare tijd zal worden geconfronteerd, zodat zij haar doelstellingen op meer samenhangende wijze kan verwezenlijken". Het gaat er met name om "een doeltreffende beheersing van de landbouwwuitgaven te garanderen door gebruikmaking van alle mogelijkheden en bestudering van alle marktordeningen". De Commissie is verzocht voorstellen in te dienen.
- Wat de nieuwe beleidsvormen betreft heeft de Europese Raad zich ten doel gesteld "de communautaire aanpak van het onderzoek, van de innovatie en van de nieuwe technologieën te ontwikkelen en efficiënter te maken, ten einde de samenwerking tussen bedrijven te vergemakkelijken. Aan de hand van Commissievoorstellen zullen besluiten worden genomen over nieuwe communautaire maatregelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de communautaire dimensie om de internationale concurrentiepositie van het Europese bedrijfsleven te verbeteren.
- Ook buiten de landbouwsector moeten de communautaire uitgaven, in samenwerking met het Europese Parlement, onder controle worden gehouden. "Het beleid dient binnen het kader van de financierbaarheid te worden ontwikkeld en uitgebreid met nieuwe acties, die op economisch zinvolle wijze moeten worden ingepast in het beleid van de Gemeenschap." De Europese Raad heeft de Commissie verzocht "een verslag in te dienen met voorstellen voor een efficiënter gebruik van de structuurfondsen van de Gemeenschap (Regionaal Fonds, Sociaal Fonds en de Afdeling Oriëntatie van het EOGFL)."
- Voor de oplossing van het probleem van de toekomstige financiering van de Gemeenschap, heeft de Europese Raad de volgende richtlijnen vastgesteld :
 - . "de financiering van het beleid en de maatregelen van de Gemeenschap, alsmede de verdere ontwikkeling ervan, op langere termijn veilig stellen, met inachtneming van de uit de toetreding van Spanje en Portugal voortvloeiende extra financieringsbehoeften, waarbij alle mogelijkheden tot bezuiniging worden aangegrepen;"
 - . "maatregelen aannemen die alle bij elkaar de steeds opnieuw rijzende problemen tussen de Lid-Staten over de financiële gevolgen van de communautaire begroting en de financiering ervan zullen voorkomen."

.../...

"Op basis van de conclusies omtrent de ontwikkeling van het beleid, de verbetering van de begrotingsdiscipline en de bestudering van de financiële regeling, zullen de omvang van en het tijdschema voor de behoeften van de Gemeenschap op het stuk van de eigen middelen worden vastgesteld."

23. Naar aanleiding van dit mandaat is een begin gemaakt met globaal overleg volgens een bijzondere urgentieprocedure. De Raad heeft een reeks bijzondere zittingen gehouden van de ministers van Buitelandse Zaken, van Financiën en in sommige gevallen van Landbouw. De Commissie heeft eind juli voorstellen ingediend voor het gehele gemeenschappelijk landbouwbeleid, alsmede een rapport over de versterking van de structuurfondsen. Zij heeft vervolgens eveneens talrijke voorstellen en mededelingen voorgelegd. De werkzaamheden over de vier gedeelten van de verklaring van Stuttgart (gemeenschappelijk landbouwbeleid, structuurfondsen, nieuwe beleidsvoering, financiering van de Gemeenschap) zijn ononderbroken voortgezet. De Rekenkamer die is verzocht de communautaire werkzaamheden uit het oogpunt van een gezond financieel beheer te onderzoeken, heeft in oktober 1983 verslag uitgebracht. Het Parlement heeft herhaalde malen gedelibereerd en heeft tijdens de zittingen van november 1983 advies uitgebracht over het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de toekomstige financiering van de Gemeenschap en de structuurfondsen.

24. De Europese Raad is overeengekomen dat "de toetredingsonderhandelingen met Spanje en Portugal zullen worden voortgezet met het doel deze af te ronden, zodat de toetredingsverdragen ter ratificatie kunnen worden voorgelegd wanneer het resultaat van de onderhandelingen over de toekomstige financiering van de Gemeenschap wordt ingediend". De overeenkomst van 18 oktober 1983 over de aanpassing van de communautaire verworvenheden voor de mediterrane produkten heeft de opening mogelijk gemaakt van de toetredingsonderhandelingen in de landbouwsector.

.../...

Overige interne ontwikkelingen

25. Het jaar 1983 is gekenmerkt door het ontstaan van een nieuw gemeenschappelijk beleid. In januari 1983 heeft de Gemeenschap na talrijke jaren van onderhandelingen een visserijbeleid ingevoerd. De voornaamste onderdelen daarvan zijn : gelijkheid wat betreft de toegangsvoorwaarden voor vissers uit de Lid-Staten tot de communautaire wateren met bepaalde restricties voor de kustwateren, het beheer en de bescherming van de hulpbronnen, de gemeenschappelijke ordening van de markten, de modernisering van de produktiestructuren en een gemeenschappelijk optreden op het internationale vlak. De tenuitvoerlegging van dit beleid brengt evenwel problemen met zich.

26. Maar tevens moest het bestaande beleid worden geconsolideerd. In de eerste plaats de interne markt, grondslag van de Gemeenschap en onmisbare factor voor de ontwikkeling van een industrie met een goede concurrentiepositie. De klachten van de burgers tegen de inbreuken op het vrije verkeer nemen voortdurend toe en de Commissie heeft haar optreden tegen de inbreuken op het communautaire recht nog geïntensiveerd. Bovendien is in de Raad sprake van een bewustwording van de noodzaak om de afschaffing van de formaliteiten en diverse belemmeringen die het ontstaan van één enkele markt in de weg staan, voort te zetten. Dit jaar zijn enkele belangrijke vorderingen gemaakt op het gebied van de standaardisatie, de schepping van een gemeenschappelijk juridisch klimaat voor het bedrijfsleven en de vereenvoudiging van de formaliteiten aan de grenzen.

27. Op industrieel gebied schept de crisis in de ijzer- en staalindustrie bijzondere verantwoordelijkheden voor de Gemeenschap en dit jaar moesten belangrijke beslissingen worden genomen. De Commissie heeft met de steun van de Raad haar beleid versterkt dat is gericht op het herstel van het concurrentievermogen van de Europese industrie : drastische herstructurering van de produktiecapaciteiten waardoor het deze industrie mogelijk wordt om het met ingang van 1985 zonder overheidssteun te doen,

omdat deze op die datum volledig moet zijn ingetrokken. Deze maatregel is aangevuld met andere die tot doel hadden voor de ijzer- en staalprodukten een bevredigend prijsniveau vast te stellen en de penetratie van staal op de communautaire markt te regelen.

28. Het industrieel herstel dient voornamelijk tot stand te komen door een antwoord op de technologische uitdaging. Het gaat erom de toenemende achterstand van Europa ten opzichte van zijn grote geïndustrialiseerde partners in te halen door het voeren van een absoluut nieuw beleid. Als eerste stap naar de schepping van het klimaat dat nodig is voor de ontwikkeling in Europa van geavanceerde technologieën, heeft de Commissie maatregelen voorgesteld in de sectoren van de informatietechnologieën ("ESPRIT"), van de telecommunicatie en de biotechnologie, alsmede een meerjarenprogramma inzake energie en onderzoek op energiegebied en een communautaire strategie voor onderzoek en ontwikkeling. Over laatstgenoemde strategie, alsmede over het eerste kaderprogramma voor de jaren 1984-1987 is in de Raad reeds overeenstemming bereikt.

29. In afwachting van meer algemene maatregelen met het oog op het verhogen van de doeltreffendheid van de structuurfondsen (zie hierboven punt 22) heeft de Raad de herziening van het Sociaal Fonds goedgekeurd, waarvan de interventies voor een belangrijk gedeelte geconcentreerd zullen worden op de opleiding en de werkgelegenheid voor jongeren, in het bijzonder in de probleemgebieden.

30. Door de ontwikkeling van het Europees Monetair Systeem (EMS) zal vooruitgang kunnen worden geboekt wat betreft het naar elkaar toegroeien van de economieën, de monetaire stabiliteit en de economische groei. De Commissie heeft voorgesteld aan de Ecu een statuut toe te kennen dat gelijk is aan dat van de andere convertibele valuta, zodat een uitbreiding mogelijk wordt van de in Ecu uitgedrukte operaties door de particuliere sector. Voorts was de aanpassing van de spelkoersen van het EMS, welke op 20 en 21 maart 1983 heeft plaatsgevonden, vanuit tweeërlei oogpunt belangrijk. Enerzijds had deze voor het eerst betrekking op alle valuta van het systeem; anderzijds ging deze gepaard met een aanpassing van het interne beleid, in het bijzonder in Frankrijk, waardoor de toekomstige stabiliteit van het systeem beter verzekerd is.

.../...

31. Om ervoor te zorgen dat de in de Gemeenschap beschikbare spaargelden meer bijdragen tot de financiering van investeringen, moet een eind worden gemaakt aan de versnippering van de communautaire financiële ruimte. Daartoe heeft de Commissie een belangrijke liberalisering voorgesteld van kapitaalbewegingen op lange termijn en de instelling op communautair niveau van een krachtige en doeltreffende markt voor risico-dragend kapitaal.

.../...

EUROPA IN DE WERELD

32. Het gemeenschappelijk handelsbeleid is het voornaamste instrument van de Gemeenschap voor haar optreden naar buiten. Daardoor moet zij in staat zijn op doeltreffende wijze haar rechtmatige belangen te verdedigen, zoals de Europese Raad in 1982 nog terecht heeft opgemerkt. De Commissie heeft de Raad in maart 1983 een aanvullende versterking voorgesteld van de bestaande instrumenten van dit beleid om het de Gemeenschap mogelijk te maken snel en op met haar internationale verplichtingen strokende wijze op oneerlijke handelspraktijken van derde landen te reageren.

33. Op de Westerse Economische Top welke in mei 1983 in Williamsburg is gehouden, hebben de deelnemers er zich toe verbonden "een halt toe te roepen aan het protectionisme en naarmate het economisch herstel een vaste vorm aanneemt, het uit te bannen door ontmanteling van de handelsbelemmeringen". Bij het gevolg dat op het internationale vlak aan deze verbintenis moet worden gegeven heeft de Gemeenschap een constructieve rol gespeeld. Zij heeft een aantal maatregelen voorgesteld die, in een periode waarin de gevolgen van de economische recessie nog steeds voelbaar blijven in een groot gedeelte van de wereldeconomie, een duidelijk teken zijn van de bereidheid van de belangrijkste handelspartners van de wereld om het liberale wereldhandelssysteem te handhaven en te versterken.

34. In de betrekkingen tussen de Gemeenschap en de Verenigde Staten hebben zich opnieuw moeilijkheden voorgedaan, met name in de sectoren landbouw en staal. De Gemeenschap heeft scherp gereageerd tegen de Amerikaanse verkoop van meel en boter aan Egypte, waardoor de Gemeenschap uit een voor haar belangrijke traditionele markt is geprijsd. De Verenigde Staten hebben van hun kant de externe aspecten van het gemeenschappelijk landbouwbeleid scherp becristiseerd, alsmede bepaalde voorstellen welke door de Commissie waren gedaan in het kader van de herziening van dit beleid. In de sector staal heeft de regering van de Verenigde Staten in juli besloten de invoer van speciaalstaal te beperken en zulks korte tijd nadat zij in het kader van de OESO en op de Economische Top te Williamsburg zich ertoe hadden verbonden geen nieuwe protectionistische maatregelen te nemen. De Gemeenschap is tevens verontrust over een bepaald aantal wettelijke maatregelen met een protectionistisch karakter welke door het Amerikaanse congres zijn genomen.

.../...

35. De Commissie en de regering van de Verenigde Staten hebben door frequente besprekingen en overleg, met inbegrip van het hoogste niveau, aanzienlijke pogingen in het werk gesteld om de economische en commerciële spanningen te verlichten.

36. Wat de betrekkingen met Japan betreft, blijft het toenemend handelstekort van de Gemeenschap een van de meest zorgwekkende problemen. De Commissie heeft alles in het werk gesteld om Japan ervan te overtuigen meer afgewerkte produkten in te voeren - deze invoer is ondanks verschillende door Japan genomen maatregelen nog steeds de laagste van de geïndustrialiseerde landen - en om Europese industriëlen en zakenmensen ertoe te bewegen zich op de Japanse markt te begeven en daar te investeren. De Japanse autoriteiten hebben van hun kant opnieuw de verzekering gegeven dat de Japanse uitvoer wat de gehele Gemeenschap betreft zal worden gematigd in de sectoren waarin een verhoging van deze uitvoer tot grote moeilijkheden zou kunnen leiden.

37. Bovendien zijn in dit jaar belangrijke initiatieven genomen met het oog op de uitbreiding en de verdieping van de betrekkingen tussen de Gemeenschap en Japan. Op ministerieel niveau vinden in het kader van de politieke samenwerking regelmatige contacten plaats. De Gemeenschap heeft eveneens een eerste stap gezet ter uitbreiding van een evenwichtige samenwerking met Japan, op het gebied van wetenschap, technologie, industrie en ontwikkelingshulp.

38. De economische en politieke betrekkingen tussen de Gemeenschap en de Lid-Staten van de ASEAN zijn gedurende het afgelopen jaar op aanzienlijke wijze uitgebreid en gediversifieerd. Daaruit blijkt dat de Gemeenschap belang stelt in de uitbreiding van haar betrekkingen met de landen van Zuidoostazië en in de versterking van de regionale samenwerking die in dit gedeelte van de wereld een zeer belangrijke evenwichtsfactor blijft. De vierde ministeriële bijeenkomst heeft in maart te Bangkok plaatsgevonden. In 1983 is eveneens de Business Council EEG-ASEAN opgericht. Wat de ontwikkelingssamenwerking betreft is de activiteit van de Gemeenschap in de ASEAN-landen bovendien aanzienlijk toegenomen.

.../...

39. De verslechtering van de Oost-West-betrekkingen naar aanleiding van de gebeurtenissen in Polen duurde voort door het ontbreken van enige werkelijke verbetering van de situatie in dat land. De Gemeenschap heeft zijn humanitaire steun aan de Poolse bevolking voortgezet en tegelijk daarbij haar beperkingen op bepaalde produkten van herkomst uit de Sovjetunie gehandhaafd. In diverse multilaterale kringen, en in het bijzonder in de OESO hebben de westerse landen een reeks van analyses verricht van de economische Oost-West-verhoudingen en daarbij op financieel gebied en inzake veiligheid de conclusie getrokken dat voorzichtigheid geboden is. De conclusie van de vergadering van de conferentie over de veiligheid en de samenwerking in Europa te Madrid in september 1983 schijnt er evenwel op te duiden dat een keerpunt is bereikt en de verhoudingen in de toekomst minder gespannen zullen zijn.

40. Wat de betrekkingen tussen de Gemeenschap en de ontwikkelingslanden betreft zijn in oktober 1983 de onderhandelingen voor de hernieuwing van de Overeenkomst van Lomé van start gegaan welke in maart 1985 van kracht zal worden tussen de Gemeenschap en 64 landen van Afrika, de Caraïbische zee en de Stille Oceaan, waar Angola en Mozambique bijgekomen zijn.

41. Voor de Commissie is de nieuwe overeenkomst hét instrument dat tot de autonome ontwikkeling van de betrokken landen zal bijdragen. Een voldoende eigen voedselproductie is één van de prioritaire doelstellingen. Hiervoor is uiteraard ontwikkeling van de landbouw, van de agrarische levensmiddelenindustrie en van het distributienet noodzakelijk. Maar het volstaat niet zich te richten op de doelstelling van een autonome en door het land zelf onderhouden ontwikkeling, indien de methoden niet worden gewijzigd. Wat dat betreft bepleit de Commissie het aangaan van een dialoog over het ontwikkelingsbeleid tussen de Gemeenschap en haar partners, die verder gaat dan een eenvoudige bespreking van projecten en meer betrekking heeft op de omschrijving als zodanig van het ontwikkelingsbeleid.

42. De Gemeenschap heeft in 1983 belangrijke pogingen in het werk gesteld om haar medewerking aan de strijd tegen de honger in de wereld uit te breiden. Een nieuwe vorm van optreden, de voedselstrategie, wordt thans ten uitvoer gelegd in de betrekkingen met een bepaald aantal landen van Afrika en kan tot landen die daarom verzoeken, worden uitgebreid. De Raad heeft op 11 juli 1983 een verordening goedgekeurd betreffende de uitvoering van een

.../...

speciaal programma ter bestrijding van de honger in de wereld. Door deze maatregel moeten de eigen inspanningen van de betrokken landen worden gesteund of aangemoedigd en worden bijgedragen tot een verbetering van de levensomstandigheden van de armste lagen van de bevolking.
